

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування
(№ 604)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 Л. Л. Носач
(підпис)
« 31 » серпня 2022 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Освітня програма: Міжнародна економіка

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

Розробник: Татар М.С., к.е.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри д.е.н., проф.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Т.В. Калінеску
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

_____
(підпис) (ініціали та прізвище)

 Д. В. Дикун

1. Загальна інформація про викладача

Татар Марина Сергіївна, к.е.н., доцент. З 2012 року викладає в університеті наступні дисципліни: - фінансовий аналіз;

- бухгалтерський облік;
- організація бухгалтерського обліку підприємств аерокосмічної галузі;
- фінанси;
- фінансова діяльність суб'єктів підприємництва;
- наукові дослідження в обліку і оподаткуванні тощо.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 3 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 56 годин, самостійної роботи здобувачів – 64 години.

Форми здобуття освіти Денна, дистанційна, заочна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Пререквізити – основи економіки бізнесу, розвиток економічного світогляду, мікроекономіка.

Кореквізити – міжнародні валютно-фінанси та кредитні відносини.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: отримання студентами системних знань щодо загальних закономірностей розвитку сучасних фінансових відносин на рівні світової фінансової політики, на рівні держави й окремого підприємства. Надання студентам базових знань з теорії та практики фінансових відносин, що виникають між суб'єктами ринкової економіки, а також механізмів й організаційних структур, які забезпечують функціонування фінансової системи країни.

Завдання: засвоєння студентами теоретичних основ фінансів, оволодіння знаннями закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання, домогосподарств, застосування їх на практиці фінансової роботи; визначення сукупності заходів щодо забезпечення використання фінансів як важелів економічної політики держави.

Компетентності, які набуваються:

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

Очікувані результати навчання:

РН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

РН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

4. Зміст навчальної дисципліни Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Сутність фінансів, фінансової системи країни, бюджетні відносини та державні фінанси.

Тема 1. Сутність та функції фінансів

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*
- *Теми практичних занять: Сутність та функції фінансів.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Стисла анотація: Предмет науки про фінанси. Фінанси – специфічна форма суспільних відносин, підсистема економічного базису. Фінанси як економічні, вартісна, розподільна, історична категорія. Специфічні ознаки фінансів, характерні риси та суспільне призначення. Мікро- і макрорівні вивчення фінансів.*

Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів та інших економічних категорій.

Фінанси, особливості їх функціонування – економічне вчення про товарно-грошові відносини, розширене відтворення, природу і функції держави. Відбиття специфіки товарно-грошових відносин і функцій держави в умовах ринкової економіки на фінансових відносинах.

Функції фінансів: розподільча, контрольна, регулююча. Прояви розподільчої функції фінансів у процесі розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту.

Сутність контрольної функції фінансів, її реалізація в організації контролю за розподілом і цільовим використанням грошових фондів.

Сутність та значення регулюючої функції фінансів.

Сутність і джерела формування фінансових ресурсів. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси. Фінансові ресурси держави, підприємств і населення.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 8 годин.*

- *Теми практичних занять:* Фінансова система та фінансовий механізм

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Стисла анотація:* Поняття фінансової системи. Фінансова система як об'єкт управління. Структура фінансової системи за внутрішньою будовою та організаційною структурою. Сфери та ланки фінансових відносин, їх взаємозв'язки.

Державні фінанси як провідна складова централізованих фінансів суспільства. Державні фінанси та їх ланки: державний бюджет і місцеві бюджети, державні цільові фонди; фінанси державного сектора економіки, державний кредит, резервні та страхові фонди органів державної влади.

Фінанси суб'єктів господарювання та їх роль у розвитку національної фінансової системи. Складові фінансів суб'єктів господарювання: фінанси комерційних підприємств і організацій, фінанси некомерційних підприємств та організацій.

Фінансовий ринок як складова фінансової системи держави; Структурні складові фінансового ринку: ринок грошей, ринок кредитних ресурсів, ринок цінних паперів, ринок фінансових послуг.

Роль міжнародних фінансів у розвитку інших складових фінансової системи держави.

Фінансова політика – складова частина економічної і соціальної політики держави. Зміст і завдання фінансової політики. Стратегія й тактика фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі.

Фінансовий механізм. Поняття і склад фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.

Поняття про управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління. Органи управління фінансами та їхні функції.

Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання. Система фінансових планів. Зведений фінансовий баланс держави. Зміст фінансового планування під час трансформаційних зрушень.

Фінансовий контроль. Зміст і призначення фінансового контролю. Види, форми, методи фінансового контролю. Органи, що здійснюють фінансовий контроль.

Фінансове право. Правове регулювання фінансових відносин. Розвиток фінансового законодавства в Україні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:*

Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Тема 3. Податкова система держави

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*
- *Теми практичних занять: Податкова система держави.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Стисла анотація:* Історія виникнення податків як економічної категорії. Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків. Характерні риси податків, відрахувань і платежів. Взаємозв'язок з іншими розподільчими категоріями (кредит, заробітна плата, собівартість, ціна).

Елементи податку. Принципи оподаткування. Класифікація податків. Прямі податки. Непрямі податки. Різновиди ставок податків, зборів, мита (адвалорні, специфічні, змішані). Порівняльна характеристика податків різних країн.

Об'єктивна необхідність податкової системи. Поняття податкової системи і методи її побудови. Структурна побудова податкової системи. Податкова система України, основні етапи її становлення.

Податкова політика. Податкова служба, склад податкової служби України.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3 години.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Тема 4. Бюджет і бюджетна система держави

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*

- *Теми практичних занять:* Бюджет і бюджетна система держави.

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Стисла анотація:* Сутність бюджету як економічної категорії. Призначення та роль бюджету державні Об'єкти і суб'єкти бюджетних відносин. Функції бюджету. Бюджет як основний фінансовий план держави. Провідна та координуюча ролі бюджету у системі фінансових планів. Показники стану бюджету – бюджетний надлишок і бюджетний дефіцит. Сутність і причини виникнення бюджетного дефіциту. Допустимі межі та джерела покриття бюджетного дефіциту. Класифікація бюджетного дефіциту. Динаміка бюджетного дефіциту в Україні.

Особливості державного бюджету на поточний рік.

Бюджетний устрій і бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетний процес, його складові елементи та регламентування.

Фінансові ресурси місцевого самоврядування. Місцеві бюджети, їх роль у місцевому самоврядуванні. Поняття фінансової автономії та показники її рівня.

Взаємовідносини між ланками бюджетної системи, їх форми та організація. Бюджетне регулювання. Бюджетне субсидіювання та його види: субсидії, субвенції, дотації.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Тема 5. Державні доходи та видатки

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Теми практичних занять: Державні доходи та видатки.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Стисла анотація: Економічна сутність державних доходів. Значення державних доходів.*

Централізовані державні доходи: доходи державного бюджету, державний кредит, доходи державних цільових фондів.

Доходи державного бюджету. Форми їх вияву та матеріальне втілення. Класифікація доходів державного бюджету. Принципи організації системи доходів бюджету та джерела їх формування. Методи формування доходів державного бюджету.

Податкові надходження. Державні позики, емісійний дохід та їх значення у системі доходів бюджету. Неподаткові доходи бюджету, їх склад і призначення.

Децентралізовані державні доходи. Доходи державних підприємств та організацій складова частина державних доходів. Прибуток державних підприємств.

Сутність, характеристика, склад державних видатків. Класифікація державних видатків. Фактори, що визначають структуру державних видатків.

Сутність і принципи кошторисного фінансування. Кошторис: види та його основні елементи.

Сутність і роль державних цільових фондів на сучасному етапі. Об'єктивна необхідність їх створення. Класифікація державних цільових фондів, доходи та витрати державних цільових фондів. Проблеми і перспективи їхнього функціонування.

Якісна характеристика державних видатків, принципи їх організації. Методи і форми фінансування державних витрат. Бюджетні кредити. Державні дотації. Державні гарантії.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Тема 6. Державний кредит й державний борг

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*

- *Теми практичних занять: Державний кредит й державний борг.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Стисла анотація:* Суть і значення державного кредиту. Особливості фінансових відносин, що формують державний кредит, його суб'єкти. Об'єктивна необхідність і можливість використання державного кредиту. Роль державного кредиту у мобілізації коштів населення, підприємств та організацій. Вплив державного кредиту на стан грошового обігу в державі. Значення державного кредиту у фінансовому забезпеченні загальнодержавних і регіональних потреб.

Відмінності державного кредиту від банківського. Форми та види державного кредиту.

Позики, їх класифікація за правом емісії, формами виплати доходів, методами розміщення, термінами погашення та іншими ознаками.

Види державних боргових цінних паперів, їх характеристика та законодавче регулювання. Емісія державних боргових цінних паперів: вибір їх видів, обґрунтування термінів обігу, форми виплати доходів тощо.

Капітальний і поточний, внутрішній і зовнішній державний борг. Поняття державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Управління державним боргом. Методи управління державним боргом. Кількісний аспект державного боргу та проблеми його сплати в Україні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:*

Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд

контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми.

Підготовка запитань до викладача.

Модульний контроль

Змістовний модуль 2. Фінанси суб'єктів господарювання, фінансовий ринок та міжнародні фінанси

Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*

Теми практичних занять: Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій.

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Стисла анотація: Необхідність і сутність фінансів підприємств. Фінанси підприємств – основа фінансової системи держави. Функції фінансів підприємств та принципи їх організації. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання. Особливості організації фінансових відносин залежно від галузевих особливостей, галузей економіки, сфер бізнесу.*

Грошові фонди і фінансові ресурси підприємств, особливості їх формування в умовах ринку. Склад грошових фондів і доходів, порядок їх утворення і використання в умовах ринку.

Економічні методи й способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування доходів. Поділ коштів підприємства на власні та залучені. Виручка від реалізації продукції, робіт і послуг, її розподіл. Види витрат. Собівартість продукції, робіт, послуг та її складові.

Економічний зміст прибутку, його склад. Особливості формування прибутку суб'єктів господарювання різних форм власності. Види прибутків. Розподіл і використання прибутку.

Фінанси неприбуткових організацій. Види неприбуткових організацій. Особливості та завдання неприбуткових організацій. Джерела формування та напрями використання коштів неприбуткових організацій. Благодійництво. Спонсорство. Меценатство.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:*

Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Тема 8. Фінанси населення

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Теми практичних занять: Фінанси населення.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Стисла анотація: Сутність фінансів населення, їх значення.*

Зв'язок фінансів населення з іншими складовими фінансової системи.

Фінансові ресурси населення. Джерела формування доходів населення. Класифікація джерел формування доходів населення. Фактори, що впливають на рівень доходів населення.

Порядок використання доходів населення. Фактори, що впливають на розподіл доходу на споживання та заощадження. Функція споживання, функція заощадження.

Мотиви утворення заощаджень населення, їх класифікація. Рівень заощаджень населення. Сучасні тенденції формування заощаджень населення України.

Фінансовий портфель громадянина, його склад: споживчий портфель, накопичувальний та інвестиційний. Фактори, що сприяють перетворенню заощаджень на інвестиції.

Складові інвестиційного портфеля.

Портфель нагромадження та його складові. Пенсійне страхування.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:*

Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Тема 9. Фінансовий ринок

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Теми практичних занять: Фінансовий ринок*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Стисла анотація:* Роль фінансового ринку у ринковій економіці. Фінансовий ринок як механізм міжгалузевого перебігу капіталу, та перерозподілу коштів. Функції фінансового ринку. Суб'єкти фінансового ринку.

Класифікація структурних складових фінансового ринку. Грошовий ринок. Ринок капіталів. Ринок банківських кредитів. Ринок цінних паперів. Страховий ринок. Взаємозв'язок складових фінансового ринку.

Фондовий ринок: особливості та роль у розвитку ринкової інфраструктури. Первинний і вторинний ринки цінних паперів. Біржовий та позабіржовий обіг фондів цінностей. Характеристика основних видів цінних паперів, їх класифікація.

Фінансові інститути ринку. Фонд держмайна: його функції, завдання, обов'язки, організація. Роль фонду державного майна у процесі роздержавлення та приватизації. Роздержавлення і приватизація: суть та особливості.

Фінансові посередники. Функції та види фінансових посередників.

Роль Національного банку України на ринку державних цінних паперів.

Проблеми та перспективи розвитку фінансового ринку України.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Тема 10. Міжнародні фінанси

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*

- *Теми практичних занять: Міжнародні фінанси.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Стисла анотація:* Сутність, призначення та роль міжнародних фінансів. Міжнародна фінансова інтеграція та її вплив на фінансові інтереси суверенних країн і регіонів.

Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Форми та види зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності як складова загальної зовнішньоекономічної політики держави. Інструменти регулювання

зовнішньоекономічної діяльності. Форми та засоби регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Валютні відносини та їх державне регулювання в Україні. Валютні системи: сутність, види і структура. Валютна політика держави.

Міжнародний фінансовий ринок: сутність, особливості та класифікація. Вплив міжнародного фінансового ринку на національні, фінансові ринки та національну економічну систему держави.

Міжнародний кредит та його форми. Класифікація міжнародних кредитів.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 7 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:*

Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Тема 11. Інтеграція України у світову та європейську фінансову систему

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Теми практичних занять: Інтеграція України у світову та європейську фінансову систему.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Стисла анотація: Основні напрями інтеграції України у світову фінансову систему. Специфічні особливості та проблеми функціонування валютного ринку в Україні. Основні напрями інтеграції України у світову фінансову систему*

Формування й розвиток Європейського валютного союзу. Україна та ЄС: особливості організації міжнародних фінансових зв'язків та перспективи їх розвитку.

Міжнародні валютно-фінансові і кредитні організації. Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:*

Опрацювання матеріалу лекцій. Ведення термінологічного словника; розгляд контрольних запитань; підготовка до поточного тестування з теми. Підготовка запитань до викладача.

Модульний контроль

5. Індивідуальні завдання

Це різновид самостійної роботи, яка визначається як навчальна діяльність студента, спрямована на вивчення і оволодіння матеріалом навчальної дисципліни без участі викладача. Характерними ознаками цього є наявність завдання і цільової установки на його виконання.

Індивідуальне завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Індивідуальне завдання (ІНДЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Фінанси». ІНДЗ дозволяє студентам опанувати необхідні практичні навички при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ. ІНДЗ складається з двох частин: теоретико-аналітичної та розрахункової.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (за необхідності), самостійна робота здобувачів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

7. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	10	0...10
Виконання і захист практичних робіт	0...3	7	0...21
Модульний контроль	0...15	1	0...15
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	6	0...6
Виконання і захист практичних робіт	0...3	5	0...15

Модульний контроль	0...15	1	0...15
Виконання і захист РГР (РР, РК)	0...20	1	0...18
Усього за семестр			0...100

Білет для іспиту складається з двох теоретичних запитань та одного практичного завдання, максимальна кількість балів за кожне теоретичне запитання – 30, за практичне – 40 (сума – 100 балів).

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Захистити всі індивідуальні завдання та здати тестування. Знати основні поняття навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Мати елементарні навички виконання завдань.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, захистити всі індивідуальні завдання, виконати всі КР, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Вміти формулювати висновки, застосовуючи теоретичні знання на практиці. Самостійно виконувати практичні завдання, передбачені програмою.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх. Робити аргументовані висновки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених перед ним завдань, а також виконувати завдання, не передбачені навчальною програмою.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що

стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, а також:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків, коли такі завдання передбачають групову роботу;

- посилається на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс дисципліни розміщено на сайті Науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» за посиланням http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/604_Finansi.pdf, а також в системі дистанційного навчання Ментор за посиланням <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4377>.

11. Порядок визнання результатів неформальної освіти

Неформальна освіта - це освіта, яка здобувається зазвичай за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти.

Право на визнання результатів неформальної освіти поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

З метою визнання результатів неформальної освіти за заявою здобувача освіти на ім'я викладача певної дисципліни проводиться перевірка отриманих здобувачем результатів навчання.

У разі необхідності, згідно з рішенням викладача, гаранта освітньої програми або завідувача випускової кафедри створюється предметна комісія. До складу комісії входять: гарант освітньої програми за якою навчається здобувач; завідувач кафедри, за якою закріплено дисципліну, результати навчання за якою перевіряються; науково-педагогічні працівники, які викладають відповідну дисципліну.

За підсумками оцінювання викладач або предметна комісія складає протокол, який містить висновок про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни для деканату.

За умови позитивного висновку щодо процедури визнання результатів неформальної освіти здобувачу зараховуються відповідна дисципліна навчального плану або її частина та визначений для неї обсяг кредитів ЄКТС.

12. Рекомендована література Базова

1. Конституція України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>
2. Бюджетний кодекс України із змінами та доповненнями.
3. Податковий кодекс України із змінами та доповненнями.
4. Фінанси: [Текст]: навч. посібник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 720 с.
5. Національні фінанси: [Текст]: навч. посібник / Грушко В.І, Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. – К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 660 с.
6. Фінанси : навчальний посібник [Електронний ресурс] / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 330 с.
7. Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. Фінанси: навч. посіб. – Одеса. – 2018. – 263 с.

Допоміжна

1. Фінанси: курс для фінансистів: підручник / за ред. д.е.н, проф. Буряка П. Ю., д.е.н. проф. Жихор О. Б. – К.: 2Ха-Тек Прес, 2010. – 528 с. 6. Фінансове право: підручник / М. П. Кучерявенко, Д. О. Білінський, О. О. Дмитрик та ін. – Х.: Право, 2013. – 400 с.
2. Романенко О. Р. Фінанси : підручник / О. Р. Романенко. – 4-те вид. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 312 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua>
2. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bank.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://smida.gov.ua>
5. Ресурс Trading Economics. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ru.tradingeconomics.com/ukraine/indicators>
6. Бібліотека Вернадського. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.nbuv.gov.
7. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ndfi.minfin.gov.ua/>.
8. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
9. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Журналу «Урядовий кур'єр» . [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://www.ukurier.gov.ua/>.